PUČLÍK

ŠKOLNÍ ČASOPIS 1. ZŠ NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ

číslo 2 - prosinec 1999

NĚŽ SE DÁTE DO ČTENÍ!

To to letí! Ani se nechce věřit, že už jsou tu Vánoce. Rok se nám skutečně blíží ke svému konci a všichni si v duchu slibujeme od magické dvoutisícovky, která bude označovat ten příští, něco nového, nepoznaného a snad i lepšího. Jistě se už všichni nemůžete dočkat vánočních prázdnin a netrpělivě počítáte dny, kolik jich do Vánoc ještě zbývá. Atmosféra už začíná být opravdu sváteční, v mnohých třídách se už objevily vánoční stromečky a další výzdoba. No a právě v této době se vám dostává do rukou další číslo Puclíka, který by vám chtěl to napjaté očekávání co nejvíce zpříjemnit.

A co je nového v redakci? Trochu nás mrzí, že se zatím moc nepodílíte na tvorbě časopisu a redakční schránka u kabinetu výpočetní techniky zůstává až na výjimky prázdná. Ale my stále doufáme, že se to změní a že váš podíl na obsahu příštích čísel se zvětší. Zatím je tedy obsah časopisu především dílem redakční rady, která se nám rozrostla o dva nové členy – Míšu Niesnerovou a Marii Buřvalovou ze 7.C. Rovněž na ně se tedy můžete obracet se všemi připomínkami a nápady, které se k našemu časopisu vztahují.

Omlouváme se všem čtenářům za zpoždění, se kterým toto číslo vychází. Důvodem je především řešení „počítačového problému roku 2000“, v jehož důsledku byly počítače, které redakce využívá ke své práci, několik týdnů mimo provoz. Nyní je už ale vše v pořádku, a tak vám přejeme příjemné počteníčko.

PUCLÍKOVA ŠUŠKÁRNA

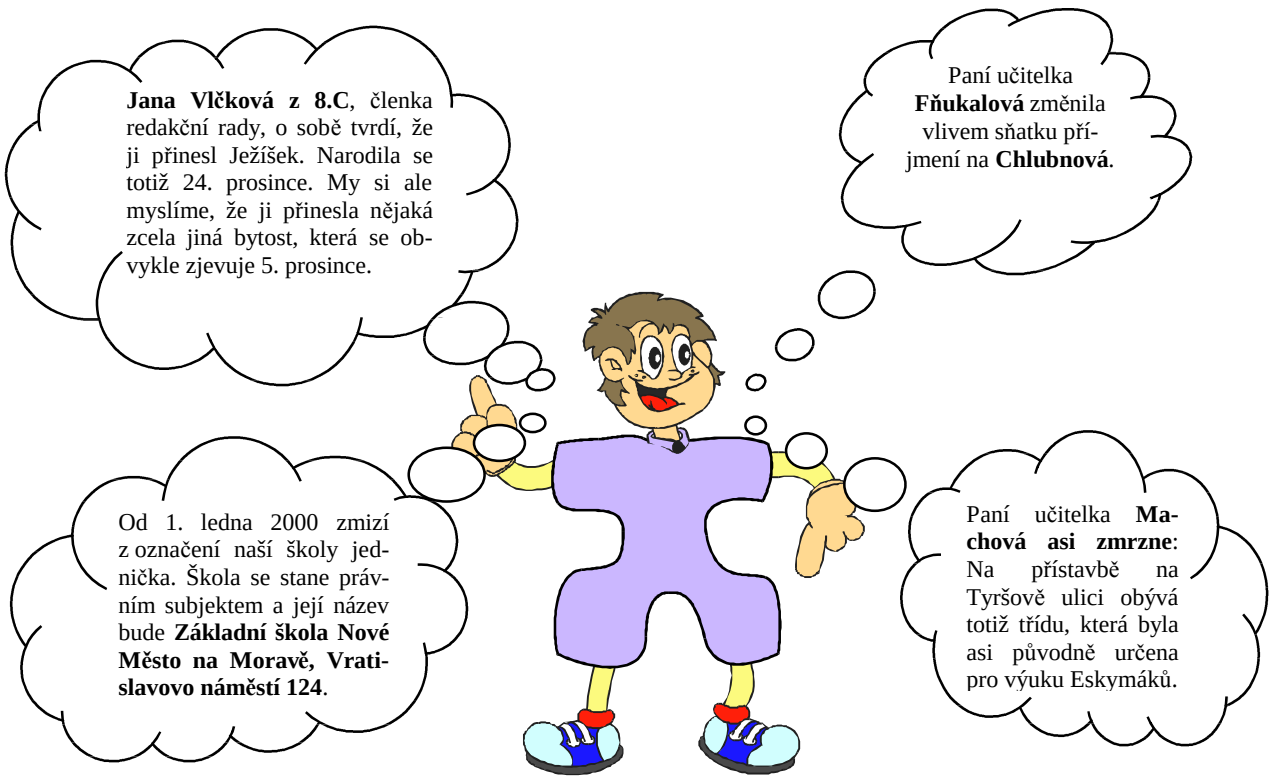

CO NÁS ČEKÁ

AKCE A UDÁLOSTI NEJBLIŽŠÍHO OBDOBÍ

- **21. prosince 1999** — filmové představení
  1. stupeň – 8.00 hodin Šmankote, babičko, čaruj
  2. stupeň – 10.00 hodin Orlí oko
- **23. prosince 1999** — začínají vánoční prázdniny, vyučování znovu začne v pondělí 3. ledna roku 2000
- **26. ledna 2000** — divadelní představení pro žáky 1. – 5. ročníku Ferda mravenec
- **31. ledna 2000** — pololetní prázdniny, vysvědčení za 1. pololetí bude vydáno v pátek 28. ledna 2000
- **14. – 18. února 2000** — Týden dětem 2000
- **20. února 2000** — Lyžařské závody rodinných štafet

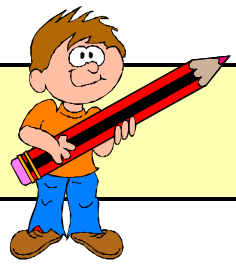

ŠIKULKA

NĚCO PRO CHYTRÉ HLAVY

1. Jedna - nula - osm - devět

- Zvol libovolné trojciferné číslo, jeho první a poslední číslice se však musí lišit — *příklad: 365*
- Obrať pořadí číslic — *příklad: 563*
- Menší z obou čísel odečti od většího — *příklad: 563 - 356 = 198*
- Znovu obrať pořadí číslic — *příklad: 891*
- Sečti vypočtený rozdíl a jeho obrácenou hodnotu — *příklad: 198 + 891 = 1089*

Výsledek bude vždycky 1089!!!

2. Znáš římská čísla? Přiraď k sobě odpovídající hodnoty.

1. CCXXXV	A 1990
2. MCMXC	B 1369
3. MMCLXXVI	C 235
4. MCCCLXIX	D 2176

ŘEŠENÍ

1C, 2A, 3D, 4B

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

TENTOKRÁT NOVÝCH TVÁŘÍ UČITELSKÉHO SBORU

paní učitelky Myslivcové

Proč jste se rozhodla učit právě na naší škole?

Poněvadž škola potřebovala učitele předmětů, které vyučuji.

Kdybyste se mohla znovu rozhodnout, rozhodla byste se pro povolání učitelky?

Své rozhodnutí bych neměnila.

Co vás vedlo k tomu, že jste se stala učitelkou?

Byl to můj sen od dětství.

Říká se, že učitelé vědí vše. Tak co je to MOFROŇ?

Vtip – kameňák

paní učitelky Chlubnové

Proč jste se rozhodla učit právě na naší škole?

Protože jsem se chtěla vrátiti hlavně sem, do tohohle kraje, abych nebyla vázána zaměstnáním někde ve velikým městě.

Co vás vedlo k tomu, že jste se stala učitelkou?

Protože jsem chtěla odmalička pracovat s dětmi. Ve třetí třídě jsem si řekla: „Budu učitelkou.“ Potom jsem změnila asi dalších 15 zaměstnání, no a potom, když jsem se měla rozhodnout, na kterou školu půjdu, tak jsem šla na učitelku.

Kdybyste se mohla znovu rozhodnout, rozhodla byste se pro povolání učitelky?

Tak zatím učím moc krátce na to, abych to mohla posoudit jestli jo, nebo ne, ale klidně bych třeba brala místo někde ve výzkumným ústavu.

Co je to MOFROŇ, a když nevíte, tak co si myslíte, že to je?

Říká se to o člověku?

paní učitelky Kropáčkové

Proč jste se rozhodla učit právě na naší škole?

Měla jsem k tomu dva důvody: za prvé je to blízko od mého domova, takže se sem můžu pohodlně dostat autobusem, ty spoje jsou celkem dobrý, a za druhé že ta škola mi přišla, jako by stála nad

těmi ostatními tady ve městě. Mezi základkami jsem nemohla posoudit, jestli je lepší, ale prostě ňák tím, že to třeba stojí na náměstí, tím, že je to velká budova, tak už je to takový upoutávající, takže než někam chodit pryč na základku, tak lepší tady.

Proč jste si vybrala povolání učitelky?

Asi už jsem k tomu tíhla od dětských let, já nevím, napadlo mě spoustu jiných zaměstnání, ale vždycky jsem tíhla nějak k tomu učitelství.

Bavilo vás „dirigovat“?

To ne zas jako přímo dirigovat, jako já bych byla ráda, aby to tady fungovalo jako určitá spolupráce a ne jako nějaký dirigování, byl to asi takový životní ideál.

Co je to MOFROŇ, a když nevíte, tak co si myslíte, že to je?

No já samozřejmě nevím, to jsem asi v životě neslyšela, ale to vypadá spíš na nějaké zvíře.

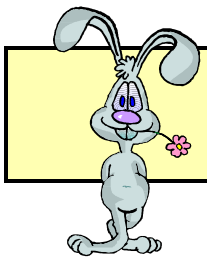

ZAJÍMAVÝ ŽIVOČICHOPIS

ZE SVĚTA ZVÍŘAT

Latimérie podivná

Živoucí fosilní ryba, která byla objevena po 70 milionech let. Asi před 400 miliony let v éře devonu žila ve všech mělkých oceánech na zemi skupina kostnatých ryb, známá pod názvem lalokoploutví. Nalezené zkameněliny dokazují, že se vyskytovaly ve velkých množstvích a byly 20 až 30 centimetrů dlouhé. Existují doklady toho, že tyto ryby vyhynuly na konci křídového období asi před 70 miliony let, v přibližně stejné době jako dinosauři.

V roce 1938 však místní rybář, pocházející z malé vesnice na Komorských ostrovech, chytil u severozápadního výběžku Madagaskaru do sítě podivnou rybu, kterou nikdy předtím neviděl. Ryba se v horkém počasí rychle rozkládala a v době, kdy ji mohla prozkoumat vědecká pracovnice Marjorie Courtenay-Latimerová, která tu byla na návštěvě a náhodou se o zvláštním úlovku dověděla, byla v dost špatném stavu. Po prozkoumání však nebylo pochyb o tom, že jde o lalokoploutvou rybu, později nazvanou latimérie podivná, ačkoli tato ryba měla vyhynout před 70 miliony let. Na počest své objevitelky dostala ryba jméno Latimeria chalumnae. Zakrátko po prvním úlovku se v roce 1952 objevil další a po něm opět další, a to vždy v týchž hlubokých vodách u východního pobřeží jižní Afriky mezi Mosambikem a Madagaskarem.

Latimérie podivná je velká, mohutná ryba nevýrazně modré barvy s velikými šupinami, párovými ploutvemi na násadcích a třílaločnou ocasní ploutví.

Ulovené živé exempláře jsou většinou přes 1,8 metru dlouhé a mohou vážit až něco přes 80 kilogramů, v čemž se naprosto liší od svých fosilních předků, kteří byli mnohem menší. Stejně jako oni se živí rybami – jejich čelisti jsou opatřeny řadami malých zubů, přizpůsobených lovu kořisti, kterou pak polykají celou. Všechny dosud vylovené exempláře se pohybovaly v hloubce 70 až 400 metrů a vyskytly se pouze v Mosambickém průlivu. Tento zjevně velice omezený výskyt je vzhledem k mnohem širšímu výskytu předků této ryby záhadou a vzniká otázka, proč by měla být jenom zde a zda stále ještě nečeká na své objevení i na některých jiných místech.

Existují i jiní dávní živočichové, jejichž příbuzní byli přes 500 miliony let v mořích hojní. Za živoucí fosilii je považován i ostrorep, který se téměř nezměnil během 300 milionů let. Latimérie podivná však získala v evolučním žebříčku vyšší postavení, protože byla jako ztracený syn považována za vyhynulou a nyní se znovu objevila živá a zdravá.

Kapustňák širokonosý

Nápadný je především svým vzhledem, proto si ho staří námořníci v mnoha pověstech dávali do souvislosti s mořskými pannami. Kapustňák širokonosý rozhodně nepatří k drobným obyvatelům moře, měří okolo 2,5 - 4,5 metru a váží většinou 250-350 kilogramů, ojediněle až 600 kg. Pohlavní dospělosti dosahují ve 4.-6. roce života. Mládě je zpravidla jedno, mohou být i dvojčata. Jeho střevo měří obdivuhodných 45 metrů. Živí se především vodními rostlinami, a proto je vysazován na Floridě do řek, aby požíral plevelné rostliny. Vyskytuje se v tropických a subtropických vodách na jihovýchodě USA až po Texas. Žije také u pobřeží Jižní Ameriky. Mimo kapustňáka širokonosého žije ještě kapustňák senegalský a kapustňák jihoamerický.

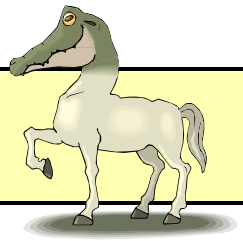

KURIOZITY

ZAJÍMAVOSTI ZE VŠECH KOUTŮ SVĚTA

Duchové přece neexistují. Jsou – sice ne často, ale přece – věci nebo události, nad kterými zůstává lidský rozum se všemi svými školou nabiflovanými vědomostmi doslova stát. Možná, že jste již byli i vy někdy něčeho podobného svědky a kladli jste si posléze velmi kacířské otázky typu: A opravdu duchové existují? Někdo si třeba řekne, že všechny podobné příhody jsou jednoduše vylhané anebo, v lepším případě, je jejich základ v davové halucinaci či v povedeném žertu. Dobrá, každý má na svůj názor nárok, ale opravdu se všechny podobné události dají vysvětlit takto jednoduše?

Fotografii, kterou přetiskujeme, pořídil pan Luis Goudelstran na cestě od svých přátel. Paní domu měla ten den narozeniny, a tak se sešla pěkná řádka gratulantů. Něco se vypilo a pojedlo, přátelé si popovídali a kolem desáté večer se rozloučili a společně vyšli do tmavé noci (podle doložených svědectví nikdo ze společnosti nebyl opilý, na večírku se sešli velmi solidní lidé, a tak ani podávání nějakých drog či halucinogenních prostředků nepřichází v úvahu). Proč jsou ale všechna tato fakta uváděna? Zkrátka poté, co celá společnost vyšla před dům, uslyšeli všichni zvuk motoru přijíždějí-

cího motocyklu. S obavou, aby je jezdec zpozoroval, protože nikdo neviděl světlo reflektoru, ustoupili až na samý okraj chodníku ke zdi domu. Během následujících asi čtyř sekund pak většina z nich skoro zešedivěla. Kousek od nich projel na průhledném motocyklu průhledný řidič, v němž celá společnost poznala již dva roky mrtvého syna oslavenkyně. Pan Goudelstran měl tolik duchapřítomnosti či odvahy, že použil svého fotografického přístroje, kterým před malou chvílí fotografoval společnost, a dvakrát zmáčkl spoušť.

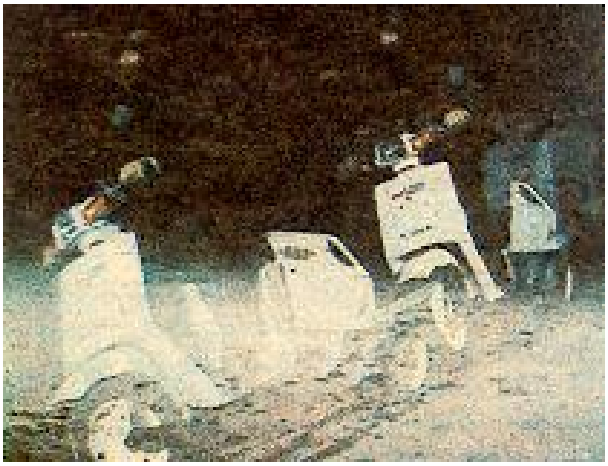

Ani podrobné zkoumání kriminalistických odborníků neodhalilo na fotografiích stopy po fotomontáži či jiném manipulování s filmem. Fotograf poskytl odborníkům film ještě nevyvolaný a založený do přístroje. Celá záležitost byla navíc doplněna svědeckými výpověďmi osmi účastníků večírku, kteří se ve svém vyprávění celé příhody vzácně shodovali.

Proč se ale již dva roky mrtvý syn objevil právě v ten osudný večer? Celý příběh je poněkud složitější. Příčinou synovy smrti byla dopravní nehoda. Jako jezdec na motocyklu se střetl s nákladním automobilem. Všimněte si částečně deformovaného předního blatníku a reflektoru u motocyklu na obrázku. Jel tehdy pro dárek k matčiným narozeninám, který omylem zapomněl u své dívky. Je jasné, že po tak tragické události neslavila již matka narozeniny přesně v den, kdy by se patřilo, ale oslavu posunula o čtrnáct dní. Přízrak (či duch) se tedy dostavil opravdu na narozeniny, tedy na jejich oslavu.

Jak si celý příběh ovšem má vysvětlit nezúčastněný čtenář? Podvod, záměrná lež kvůli popularitě? Těžko, vždyť mezi svědky celé události byli i oba rodiče, kteří společnost vyprovázeli. Kolektivní halucinace? Celý večer se z pochopitelných důvodů o tragické události nehovořilo, i když, jak všichni vypověděli, na onu událost i na syna oslavenkyně si vzpomněli. Zkrátka záhada. Ale duchové přeci neexistují?!

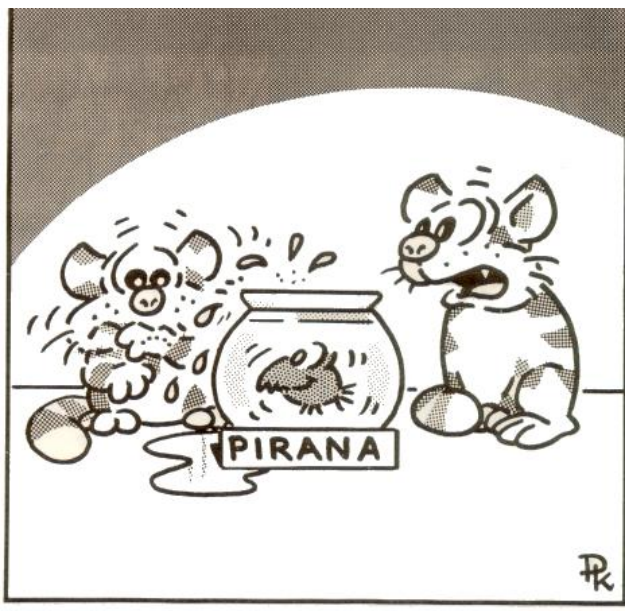

„Divný, že jo? Jako kdyby se ta ryba chtěla prát."

- Jedinou stavbou na Zemi, kterou je vidět z Měsíce, je Velká čínská zeď. Je přes 6 000 m dlouhá a až 10 m široká. Postavena byla na ochranu před nájezdy cizích vojsk.
- Nejdelší vlak na světě měl 660 vagónů, které táhlo 10 lokomotiv. Tento přes sedm kilometrů dlouhý železniční had se proplétal jižní Afrikou.
- Největší bublina ze žvýkačky byla vyfouknuta v jižním Německu. Měřila v průměru 57 centimetrů.
- Nejjasnější hvězda se jmenuje Eta Carinae. Je jasná jako šest miliónů Sluncí, přičemž jeden pouhý centimetr čtvereční sluneční plochy je jasnější než čtvrt milionu svíček.
- Nejčastějším jménem na světě je Čang. Jmenuje se tak 100 milionů lidí, pochopitelně hlavně Číňanů. U nás je nejčastějším jménem Novák.

• Největší činná sopka na světě je Mauna Loa na Havaji. Vychrlila dosud tolik lávy, že by pokryla plochu naší republiky do výšky více než 500 metrů.

• Na podzim, když bouře ohlašují brzký příchod smutné arktické zimy, rozdělí se Eskymáci do dvou skupin zvaných tetřevové a kachny. K tetřevům patří všichni lidé narození v zimě, ke kachnám osoby narozené v létě. Rozvinou mezi sebou dlouhý provaz z tulení kůže a každá strana se chopí jednoho konce. Snaží se vší silou přetáhnout protivníka na svou stranu. Když vyhraje skupina kachen, bude zima mírná. V opačném případě lze čekat zimu krutou a dlouhou.

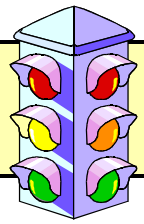

SEM-TAM-FÓR

VTIPY – FÓRY – BREPTY –PŘEBREPT

J Utíká slon před slonicí a vidí mravence. Mravenec se ptá: „Před čím utíkáš?“ Slon říká: „Před slonicí.“ A mravenec: „Tak se schovej za mě, to nebude vidět.“

Vtip nám poslal Jiří Janda ze 6.B

J Učitelka: „Děti, jaká je naše nejmenší a nejhezčí žabka?“
Žák: „Rusalka obecná“

Zaznělo v 5.A

J Učitelka: „Napište název jedovaté rostliny podobné borůvce.“
Odpověď žáka: „Kuří oko.“

Zaznělo v 5.A

J „Takový mladý…co by tomu řekl tvůj otec, kdyby věděl, že trávíš dny ve vězení?“
„Zeptejte se ho sám. Sedí ve vedlejší cele.“

J Dozorce vstoupil do cely a pokáral vězně, že při jeho příchodu nevstal. „Odpusťte, ale když mě odsoudili, tak mi řekli, že budu 6 měsíců sedět,“ omlouval se vězeň.

J Dva studenti vycházeli ze zkušebního sálu. „Nemohl jsem vyřešit ani jednu otázku, a tak jsem odevzdal čistý list papíru.“ „Já taky.“ „Tos neměl! Teď si bude myslet, že jsme opisovali…“

J Instruktor parašutismu se ptal jednoho nováčka: „Co byste udělal, kdyby se vám při seskoku neotevřel padák?“ „Pomyslel bych si, že mám ještě 7 vteřin na to, abych se naučil létat.“

J „Víte, jak se rozmnožují počítačové viry?“
„Pučením.“
„???“
„No, pučíš si disketu…“

J V kině sedí páreček. On ji během filmu něžně objímá. Za nimi sedící paní jej napomene. „Poslyšte, nemohl byste tohle dělat doma?“ „Já bych hrozně rád, ale když já mám doma manželku.“

2000 HISTORICKÁ SOUTĚŽ

VELKÁ HISTORICKÁ SOUTĚŽ KE KONCI TISÍCILETÍ

Jistě jste všichni zjistili, že stojíme na prahu třetího tisíciletí. Fakticky začne třetí tisíciletí až 1. ledna 2001, většina lidí však vidí ten hlavní zlom v tom, že se v označení roku objeví číslo 2000. Protože zažít přechod z jednoho tisíciletí do druhého se nepovede každému, to je „výsadou“ pouze několika generací v historii lidstva (a my jsme jednou z nich), připravili jsme pro vás **VELKOU HISTORICKOU SOUTĚŽ**, která se vztahuje k událostem posledního století. Jejím cílem je oživit v našem vědomí některá důležitá historická data.

Pravidla soutěže jsou jednoduchá. V následujícím přehledu jsou seřazeny historické události do skupin po dvou, třech, čtyřech či pěti. Skupina událostí, které k sobě patří, je vždy označena číslem a vztahuje se k určitému roku, ve kterém se dotyčné události odehrály. Vaším úkolem je určit, o jaký rok se jedná. Pokud tedy určíte správný rok k jedné události ze skupiny, ostatní už můžete přeskočit.Upozorňujeme, že nejstarší události v našem soutěžním přehledu jsou z roku 1900, nejmladší se váží k roku 1999.

Na úspěšné řešitele čekají zajímavé ceny, které věnovala firma AUTOCONT – například multimediální počítačová encyklopedie Microsoft ENCARTA 99, kalkulačky, diáře atd. Pokud se chcete soutěže zúčastnit, musíte nejprve určit správný rok ke každé skupině událostí. Žádný rok se neobjevuje vícekrát! Na pomoc si můžete vzít libovolnou učebnici, knihu nebo encyklopedii. Pomoci vám mohou také rodiče nebo kamarádi. Pokud se vám některou skupinu událostí nepodaří rozluštit (přiřadit k určitému roku), nic se neděje. Je nepravděpodobné, že by někdo z vás odpověděl správně na všechny otázky. Počet správných odpovědí bude vlastně počet bodů a ten stanoví konečné pořadí soutěžících.

Po rozluštění událostí napíšete na papír své jméno a třídu a připojíte správné řešení soutěže, tedy číslo skupiny událostí a příslušný rok, ve kterém se odehrály – například:

1 - 1941
2 - 1910
3 - 1978

a tak podobně až do čísla 100. Lístek s těmito údaji vhodíte do redakční schránky u kabinetu výpočetní techniky **nejpozději do 21. ledna 2000**.

Jména úspěšných řešitelů i s cenami, které obdrží, se dovíte na Puclíkově nástěnce na schodišti a samozřejmě také v příštím čísle. S dotazy nebo nejasnostmi se obraťte na členy redakční rady. Přejeme hodně zdaru a můžete se do toho pustit!

události posledního století

1
1. ročník cyklistického závodu Tour de France (Francie)
nezávislost Panamy na USA
udělena Nobelova cena za fyziku - manželé Marie a Pierre Curierovi
zemřel malíř Paul Gaugin

2
5. olympijské hry - Stockholm
zemřel český básník Jaroslav Vrchlický
zemřel německý spisovatel Karel May
zkáza Titanicu (1503 obětí)

3
1. zimní olympijské hry - Chamonix (Francie)
7. letní olympijské hry - Paříž
zemřel rakouský spisovatel Franc Kafka

4	pokus rakouských fašistů o puč zemřela nositelka Nobelovy ceny za fyziku Marie Curie
5	zemřel americký automobilový průmyslník Henry Ford zemřel francouzský automobilový konstruktér Ettone Bugatti zemřel německý fyzik Max Planck
6	mistrovství světa v kopané - Švýcarsko (Bern) - vítěz Německo založení vojenského paktu SEATO (Austrálie, Francie, USA, Velká Británie, Pákistán …)
7	atentát na amerického prezidenta J. F. Kennedyho první turné britské skupiny The Beatles zemřel papež Jan XXIII.
8	první družice na oběžné dráze Marsu - Mariner 9 (USA), Mars 2 (SSSR) zemřel americký jazzový trumpetista Louis Armstrong zemřel český básník František Hrubín zemřela americká rocková hvězda Jimi Hendrix
9	nepodařený atentát na papeže Jana Pavla II. prezidentem USA se stává Ronald Reagan
10	14. zimní olympijské hry - Sarajevo 23. letní olympijské hry - Los Angeles Ronald Reagan je podruhé zvolen americkým prezidentem zemřel Jaroslav Seifert - český básník a nositel Nobelovy ceny za literaturu
11	„Sametová revoluce v ČR“ Václav Havel je poprvé zvolen prezidentem ČSFR zboření Berlínské zdi zemřel španělský malíř Salvator Dalí
12	63. mistrovství světa v ledním hokeji - Norsko - vítězí Česká republika první vydání časopisu Puclík
13	2. olympijské hry - Paříž (Francie) První let vzducholodě - hrabě Ferdinand von Zeppelin zemřel anglický humorista a spisovatel Oscar Wilde zemřel český skladatel Zdeněk Fibich zemřel německý filozof Friedrich Nietzsche
14	3. olympijské hry - Saint Louis udělena Nobelova cena za chemii ruskému vědci I. P. Pavlovovi zemřel A. P. Čechov - spisovatel zemřel skladatel Antonín Dvořák
15	Druhá mezinárodní mírová konference v Haagu zemřel norský skladatel Edvard Grieg
16	první veřejný let v českých zemích - ing. Kašpar (Pardubice) zemřel Mark Twain - americký spisovatel zemřel ruský spisovatel L. N. Tolstoj
17	druhý člověk na jižním pólu - angličan Robert F. Scott (při cestě zpátky celá výprava zahynula) první člověk na jižním pólu - norský polárník Roald Amundsen zemřel rakouský skladatel Gustav Mahler
18	bitva u Verdunu (Německo proti Francii) - 700 000 mrtvých první použití tanků ve válce (první světová válka - Velká Británie) zemřel rakouský císař František Josef I.
19	ve Versailles byly podepsány mírové dohody (výsledky 1. světové války) vznik Společenství národů založení filmových laboratoří v americkém Hollywoodu zemřel československý politik 1. republiky Rastislav Štefánik zemřel francouzský malíř Auguste Renoir
20	objev inzulinu (kanaďané Ch. H. Best a F. C. Banting) zemřel irský vynálezce pneumatiky John Boyd Dunlop
21	irský spisovatel G. B. Shaw dostává Nobelovu cenu za literaturu zformování fašistické NSDAP v Německu zemřel český spisovatel Jindřich Šimon Baar zemřel italský operní skladatel Giarcomo Puccini
22	první přelet letadla přes oceán - New York - Paříž (A. Lindbergh) v Jihoafrické republice vydávají tzv. zákon o nemorálnosti - zákaz sňatku mezi „bílými a černými“
23	Adolf Hitler se stává říšským kancléřem NSDAP se stává jedinou oficiálně povolenou stranou v Německu zapálení Říšského sněmu v Berlíně zemřel dánský polární badatel a výzkumník Knud Rassmussen zrušení prohibice v USA
24	narodil se americký rokenrolový zpěvák Elvis Presley odstoupení prezidenta T.G. Masaryka a nástup E. Beneše (Československo) otevření metra v Moskvě
25	obsazení Rakouska Německem Mnichovská dohoda - obsazení části Československa (Sudet) Německem mobilizace v Československu objev štěpení atomu - německý vědec Otto Hahn
26	obsazení Dánska a Norska Německem obsazení Paříže Německem vstup Itálie do 2. Světové války začátek letecké bitvy o Anglii (2. světová válka) mezi Německem a Anglií
27	Japonsko se stává konstituční monarchií konec Norimberského procesu - poprava hlavních fašistických zločinců začátek války v Indočíně - Vietnam proti Francii zemřel autor knihy „Cirkus Humberto“ Eduard Bass
28	první oficiální výbuch atomové bomby - SSSR rozdělení Německa na NDR a NSR založení NATO a RVHP
29	dobytí nejvyšší hory světa - Mount Everestu - Edmund Hillary (Nový Zéland) první výbuch vodíkové bomby - SSSR zemřel Československý prezident Klement Gottwald zemřel J. V. Stalin - ruský politik
30	1. umělá družice Země byla vyslána do kosmu (SSSR) první živý tvor v kosmu - psi Lajka a Čajka - Sputnik 2 - SSSR

	zemřel Československý prezident Antonín Zápotocký
31	17. letní olympijské hry - Řím 8. zimní olympijské hry - Squaw Valley Francie uskutečnila první jaderný pokus - poušť Sahara nová ústava Československé republiky vznik OPEC - Organizace zemí vyvážející ropu (Irák, Irán, Kuvajt, Venezuela, S. Arábie)
32	18. letní olympijské hry - Tokio 9. zimní olympijské hry - Insbruck
33	„Šestidenní“ válka - Izrael proti arabskému světu - Izrael vyhrál první transplantace srdce - Kapské Město - JAR zemřel americký konstruktér atomové bomby J. R. Oppenheimer
34	11. zimní olympijské hry - Sapporo 20. letní olympijské hry - Mnichov teroristický útok na olympijskou vesnici v Mnichově (únos izraelských sportovců Palestinci)
35	konec války USA - Vietnam (odsun amerických vojsk z Vietnamu) velké omezení vývozu ropy do USA - bojkot arabských států - prudký nárůst cen ropy zemřel malíř Pablo Picasso
36	zemřel americký rockenrolový zpěvák - Elvis Presley zemřel britský komik Charlie Chaplin
37	havárie jaderné elektrárny Three Island - USA válka SSSR v Afghánistánu založena Evropská měnová jednotka (ECU)
38	mistrovství světa v kopané - Španělsko - vítěz Itálie válka o Falklandy - Argentina proti Velké Británii zemřel nejvyšší představitel Sovětského Svazu Leonid Brežněv
39	nástup Michaela Gorbačova k moci - Rusko únos italské lodi Achille Lauro palestinskými teroristy - mezinárodní incident zemřel ruský malíř Marc Chagall
40	německý sportovní pilot Mathias Rust přistál na Rudém náměstí v Moskvě - tajný přelet hranic SSSR zemřel americký popartový malíř a režisér Andy Warhol
41	mistrovství světa v kopané - Itálie - vítěz Německo okupace Kuvajtu Irákem první návštěva papeže v ČR sjednocení Německa zemřela americká herečka Greta Garbo
42	16. zimní olympijské hry -Albertville 25. letní olympijské hry - Barcelona
43	17. zimní olympijské hry - Lillehamer premiéru má jeden z nejslavnějších filmů režiséra S. Spielberga - Schindlerův seznam první ročník udílení českých filmových cen Český lev (vítězí film Šakalí léta) ukončení stavba a zprovoznění Eurotunelu mezi Anglií a Francií
44	český film Kolja režiséra Jana Svěráka scénář (Zdeněk Svěrák) získává filmového Oscara první klonování živého tvora - ovce Dolly - Velká Británie při automobilové nehodě zahynula britská princezna Diana zemřel český spisovatel Bohumil Hrabal
45	první motorový let - Američan Gustav Weisskopf první udělení Nobelovy ceny Vznik Australského svazu (Austrálie) zemřel italský operní skladatel Giuseppe Verdi zemřela britská královna Viktorie
46	San Francisko (USA) postihlo jedno z nejničivějších zemětřesení v historii USA zemřel francouzský malíř Paul Cézanne zemřel norský básník Henrik Ibsen zemřel Pierre Currie - nositel Nobelovy ceny za fyziku
47	1. přelet kanálu La Manche - fr. pilot Louis Blériot dobytí sev. pólu - americký námořník Robert Edward Peary
48	II. balkánská válka - Bulharsko proti Srbsku indický bojovník za lidská práva bojuje za práva černochů v Jižní Africe první zavedení pásové výroby ve světě - Henry Ford - americká automobilka Ford zemřel jeden ze zakladatelů moderního horroru Američan Bierce Ambrose
49	první bitva československých legií - bitva u Zborova Velká říjnová revoluce v Rusku - vítězství bolševiků vstup USA do 1. světové války zemřel německý konstruktér vzducholodí Ferdinand von Zeppelin
50	objev Tutanchámonovy hrobky - Angličan Howard Carter („Tutanchámonova kletba“) první zvukový film - v Berlíně (film Žhář - výrobci: ing. Hans voght, Joseph Engel, Joseph Massolle vznik SSSR
51	Mickey Mouse - první film se slavným myšákem první televizní přenos - britský vynálezce John Baird - Londýn zemřel francouzský malíř Claude Monet
52	krach na newyorské burze – „Černý pátek“ - velká hospodářská krize ve světě první udělování filmových cen - Oscarů v americkém Hollywoodu - Kalifornie zemřel americký automobilový průmyslník David D. Buick zemřel český básník Otokar Březina zemřel německý automobilový průmyslník Carl Benz
53	největší povodeň v historii Číny - řeka Chuang Che (Žlutá řeka) 3 milióny mrtvých postaven nejslavnější mrakodrap v New Yorku - Empire State Building zemřel americký vědec a vynálezce (žárovka) Thomas Alva Edison
54	11. letní olympijské hry - Berlín zemřel nositel Nobelovy ceny za chemii I. P. Pavlov zemřel ruský spisovatel Maxim Gorkij zemřel spisovatel Rudyard Kipling (Knihy džunglí) - nositel Nobelovy ceny za literaturu
55	bitva o Stalingrad - začátek porážky německých vojsk - 2. světová válka

Teheránská konference (spojenecká vojska rokují o osudu Německa po 2. svět. válce)
vylodění spojeneckých vojsk na Sicílii

56 konec 2. světové války
osvobození Československa
počátek Norimberského procesu s válečnými zločinci
poprava Benita Mussoliniho
sebevražda Adolfa Hitlera
útok atomovou bombou na japonská města Hirošima a Nagasaki

57 14. letní olympijské hry - Londýn
5. zimní olympijské hry - Svatý Mořic - Švýcarsko
komunistický převrat v Československu
založení státu Izrael
zavraždění indického bojovníka za svobodu Indie Maháthry Gándího

58 15. letní olympijské hry - Helsinky
6. zimní olympijské hry - Oslo
první výbuch vodíkové bomby na atolu Eniwetok - USA

59 první americká umělá družice v kosmu - Explorer 1
zemřel německý spisovatel Lion Feuchtvanger

60 americký kosmonaut E. White vystoupil do volného vesmíru
první člověk ve volném vesmíru - A. Leonov - SSSR
zemřel britský politik Winston Churchil

61 mistrovství světa v kopané - Mexiko (vítězové - Brazílie)
zemřel bývalý francouzský prezident generál de Gaulle
zemřel Max Born - německý fyzik

62 aféra Watergate - odstoupení amerického prezidenta Nixona
Řecko vystoupilo z NATO

63 12 zimní olympijské hry - Innsbruck
21. letní olympijské hry - Montreal
zemřel francouzský herec Jean Gabin
zemřela britská spisovatelka Agatha Christie

64 13. zimní olympijské hry - Lake Placido
22. letní olympijské hry - Moskva
zastřelen jeden z členů hudební skupiny The Beatles John Lenon

65 100. ročník slavného tenisového turnaje Wimbledon (Anglie)
havárie jaderné elektrárny v Černobylu - Ukrajina
katastrofa raketoplánu Challenger - USA
mistrovství světa v kopané - Mexiko - vítěz Argentina
uzavřena smlouva o stavbě tunelu pod kanálem La Manche mezi Anglií a Francií

66 válka v Perském zálivu (operace Pouštní bouře - Spojenci proti Iráku)
z České republiky odešel poslední sovětský voják okupačních vojsk
zemřel anglický rockový zpěvák Freddie Mercury - zpěvák slavné skupiny Queen
zrušení Varšavské smlouvy

67 oslavy padesátého výročí ukončení druhé světové války
start raketoplánu Discovery

68 26. letní olympijské hry - Atlanta
zemřel český loutkář a interpret Spejbla a Hurvínka Miloš Kirschner
zemřel slavný český fotbalový brankář (stříbrný na mistrovství světa) František Plánička
zpěvák Michael Jackson zahajuje slavné turné HIStory

69 do provozu byl uveden nejdelší visutý most na světě (3911 m) - Japonsko
první zlatá medaile pro Česko na zimních olympijských hrách v ledním hokeji - Nagano (Japonsko)

70 Eduard VII. byl v Londýně korunován králem velké Británie
Smrt francouzského spisovatele Émila Zoly
Výbuch sopky Mount Peleé na ostrově Martinique (26 000 obětí)
zemřel český cestovatel po Africe Emil Holub

71 „Krvavá neděle“ v St. Petěrburgu (Rusko) - krvavé potlačení dělnických nepokojů
konec rusko japonské války - Portsmouthský mír
vznik vojenského spolku - Trojdohoda (Anglie, Francie, Rusko)
zemřel francouzský spisovatel Jules Verne

72 4. olympijské hry - Londýn
obsazení Bosny a Hercegoviny (Rakouskem)
vznik skautu - Velká Británie
zemětřesení na Sicílii - 100 000 mrtvých

73 atentát na rakousko-uherského následníka trůnu (v Sarajevu) Františka Ferdinanda d´Este
otevření Panamského průplavu (mezi Atlantským a Tichým oceánem)
začátek 1. světové války

74 konec 1. světové války
T. G. Masaryk se stává prvním československým prezidentem
v Rusku byla bolševiky vyvražděna rodina cara Mikuláše II.
vznik Československé republiky

75 6. olympijské hry - Antverpy
přijata první ústava Československa
uzákoněno volební právo pro ženy v USA

76 neúspěšný pokus A. Hitlera o násilný převrat v Mnichově
vyhlášení Turecka republikou
zemřel Jaroslav Hašek - československý spisovatel

77 9. letní olympijské hry - Amsterodam
objev penicilinu - britský vědec Alexandr Fleming
zmizení norského objevitele a cestovatele (první na jižním pólu) Roalda Amundsena

78 první mistrovství světa v kopané - Uruguay
zemřel britský spisovatel (detektiv Sherlok Holmes) Sir Arthur Conan Doyle
zemřel norský polární badatel F. Nansen
zemřel ruský básník Vladimír Majakovskij

79 10. letní olympijské hry - Los Angeles
3. zimní olympijské hry - Lake Placid
zemřel anglický spisovatel detektivek Edgar Wallace

80 zemřel G. Marconi - italský vědec a objevitel bezdrátového přenosu

zemřel Piere de Coubertin - zakladatel novodobých olympijských her
zemřel T.G. Masaryk - první prezident (Československo)

81 vznik protektorátu Čechy a Morava
vznik Slovenského štátu (prezident Jozef Tito)
začátek 2. světové války - obsazení Polska Německem

82 napadení SSSR Německem - 2. světová válka
umučení českého zpěváka a herce Karla Hašlera německými fašisty
útok na Pearl Harbour - Japonsko útočí na USA - vstup USA do 2. světové války
zemřel irský spisovatel James Joyce

83 beze stopy zmizel francouzský spisovatel Saint Exupéry (Malý princ)
nezdařený atentát na Adolfa Hitlera
Slovenské národní povstání proti fašismu
vylodění spojeneckých vojsk v Normandii - 2. světová válka

84 Korejská válka - Severní Korea + Čína proti Jižní Korei + USA
násilné obsazení Tibetu Čínou
zemřel irský spisovatel G. B. Shaw

85 vstup Německé spolkové republiky do NATO
vznik Varšavské smlouvy
zemřel A. Fleming - objevitel penicilínu
zemřel Albert Einstein - německý fyzik a autor Speciální teorie relativity

86 Aljaška a Havaj se stávají dalšími státy USA
Mezinárodní smlouva o mírovém využití Antarktidy
na Kubě se dostává k moci Fidel Castro - nástup komunismu na Kubě

87 J. F. Kennedy se stává americkým prezidentem
postavení Berlínské zdi mezi západní a východní částí Berlína
první člověk ve vesmíru - Jurij Gagarin - SSSR - jeden oblet zeměkoule
zemřel americký spisovatel Ernest Hemingway

88 britská skupina The Beatles vydává první album - Love me do
Karibská krize - svět je na pokraji třetí světové války
první Američan ve vesmíru - J. H. Glenn
v Izraeli je popraven nacistický zločinec Adolf Eichmann
zemřela americká herečka a zpěvačka Marylin Monroe

89 8. mistrovství světa v kopané - Velká Británie - vítězí Velká Británie
zemřel americký výtvarník Walt Disney - (autor Kačera Donalda a Myšáka Mickeyho)

90 10. zimní olympijské hry - Grenoble
19. letní olympijské hry - Mexiko
invaze spojeneckých vojsk do Československa

91 konec války mezi Severním a Jižním Vietnamem
první spojení dvou vesmírných lodí Appolo 18 (USA) a Sojuz 19 (SSSR)
zemřel diktátor F. Frank ve Španělsku

92 „rok tří papežů“ - v tomto roce byli na papežském trůně tři papežové
papežem zvolen současný papež Jan Pavel II.

93 invaze amerických vojsk na Grenadu
první mistrovství světa v lehké atletice - Helsinky
sestřelení jihokorejského civilního letadla nad územím Sovětského Svazu

94 15. zimní olympijské hry - Calgary - Kanada
24. letní olympijské hry - Soul
George Bush se stává americkým prezidentem
zprovoznění nejdelšího podmořského tunelu mezi ostrovy Honšů a Hokkaido - Japonsko

95 vznik samostatných států - Slovensko, Česká republika
zemřel český herec František Filipovský
zemřel český písničkář Karek Kryl
zemřel televizní scénárista a režisér Zdeněk Podskalský

96 potopení civilního britského parníku Lusitanie německou ponorkou
první použití otravného plynu ve válce (Německo - bitva u Ypres)
vystoupení Itálie z Trojspolku (první světová válka)

97 atentát na Heydricha - říšského protektora
vyvraždění českých vesnic - Lidice a Ležáky

98 zemřel československý herec Jindřich Plachta
zemřel německý automobilový konstruktér Ferdinand Porsche

99 16. letní olympijské hry - Melbourne
7. zimní olympijské hry - Cortina d´ Ampezzo - Itálie
zemřel německý spisovatel Bertolt Brecht

100 masakr v My Lai -americká armáda vyvraždila vietnamskou civilní vesnici - 450 mrtvých
první člověk na Měsíci - Neil Armstrong - USA

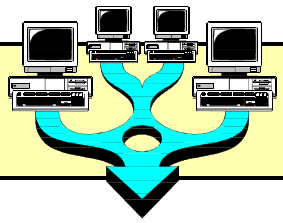

INTERNET

CO JE NOVÉHO V PŘIPOJENÍ ŠKOLY K MEZINÁRODNÍ SÍTI...

Na tomto místě jsme vás v minulém čísle informovali, že se už před Vánocemi naše škola připojí k mezinárodní počítačové síti Internet. Rovněž jsme informovali o záměru vybudovat metropolitní počítačovou síť v rámci Nového Města na Moravě, která by mezi sebou propojila různé organizace – školy, městskou knihovnu, městský úřad atd.

V současné době je metropolitní počítačová síť prakticky hotová. K jejímu vybudování bylo zapotřebí natáhnout stovky metrů optického kabelu, umístit několik antén pro bezdrátový přenos dat a pořídit další prostředky, které by propojení organizací umožnily. Naše škola je nyní spojena optickým kabelem s budovou městské policie, odkud jsou data přenášena bezdrátovým způsobem do řídícího centra metropolitní sítě, které je v budově Městského úřadu v Novém Městě na Moravě. Nyní tedy zbývá to nejdůležitější – připojit metropolitní síť ke světové síti Internet. Tato etapa se však už určitě neuskuteční v letošním roce, a tak si na internetí brouzdání po světě budeme muset ještě nějaký čas počkat. Pokud půjde vše hladce a nenastanou již další problémy, měla by být celá akce dokončena pravděpodobně v březnu 2000. Těšte se s námi.

STRAŠIDELNÍK

OBRÁZKOVÝ SERIÁL O ZNÁMÝCH A NEZNÁMÝCH STRAŠIDLECH

Hnusník drobný pižmový

Hnusník se vyskytuje v domácnostech starých mládenců nebo v takových rodinách, kde se nedbá na hygienu příliš úzkostlivě. Jeho oblíbeným hnízdištěm jsou bedny na špinavé prádlo, kde se zabydlí nejraději v nepraných ponožkách. Postavy je malé zvící maximálně 5 cm, barvy hnědožluté, se šupinatou pokožkou a krátkým tlustým ocáskem. Jestliže mu hrozí nebezpečí, umí se bleskurychle skrýt až na dno koše nebo bedny, kde žije. Největší nechuť cítí k saponátům a nesnáší jejich vůni. Zatím se nepodařilo vědecky zjistit, jakým způsobem se rozmnožuje. Čím se živí je lépe vůbec nezkoumat. Jeho přítomnost se projevuje silným zápachem. Není jisté, zda neroznáší nemoci, a proto je lepší, aby si s ním děti nehrály.

Z knihy Vítězslavy Klimtové Lexikon ohrožených druhů strašidel

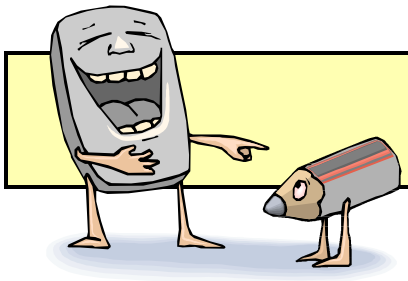

STEZKA ODVAHY

NOČNÍ ŽIVOT VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Je pátek, družina začíná. Paní vychovatelka právě dětem sděluje podrobnosti o dnešní stezce odvahy: „Takže v šest večer u přístavby. Stezka povede po chodbách školy.“ Některým dětem se zjevně ulevilo. Ve škole? To jde, tam to znám. Ale v lese? Hučení větru, šumění stromů, různá zvěř…Uf! Ještěže to je ve škole. Na jiných tvářích můžete číst zklamání. Ve škole? To je nuda. Čeho se tady můžu bát? Nicméně netrpěliví jsou všichni.

Družina končí, poslední děti odcházejí domů a paní vychovatelka vyráží shromáždit vše potřebné na dnešní akci – Strachův pytel, fáčovinu na pavučiny, oběšence Jíru, strašidla (paní učitelka z dramaťáku s manželem) a samozřejmě něco sladkého pro ty, kteří absolvují stezku až do konce.

Je 18 hodin, všichni už jsou tu. Paní vychovatelka popisuje celou stezku, aby nikdo nezabloudil: „Prolezete pytlem, po schodech vyjdete do prvního patra. Vkročíte do dveří, u kterých hoří svíčka. Uprostřed místnosti je koš se „zlatými jablky“. Jedno vezmete, půjdete do druhého patra. Na konci chodby je rozsvícená svíčka a u ní vyměníte jablko za sladkost. Vejdete do nejbližších dveří a tam počkáte na ostatní. Kdo půjde první?“ Hlásí se nebojsa Honza. Prolézá pytlem a opatrně se vydává na cestu. Stoupá po schodech do prvního patra, proplétá se mezi pavučinami až ke dveřím se svíčkou. Vejde dovnitř, přibližuje se ke koši s jablky. Už po jednom sahá, když najednou se zespodu vysunuje ruka a Honza slyší hlas jakoby ze záhrobí: „Dáš to sem!“ „Áááááá!“ Honza prchá do druhého patra. Ale nad schody už čeká oběšenec Jíra. Honza opatrně se zatajeným dechem obchází Jíru a už je ve druhém patře. Ještě pár pavučin a už bude konec. Najednou se ozve strašlivé skřípění. Honem, honem, vyměnit jablko, do třídy a zavřít dveře. Uf!

Mezitím dole ve třídě… Řadíme se podle velikosti, aby bylo jasné pořadí, jak kdo půjde. Pomalu se vydávají další a další. Teď je na řadě Markétka. Nejdřív se zdráhá prolézt pytlem, ale už je tam a je slyšet ťapkání po chodbě. Ale co to? Někdo se hrne zpět do třídy. Je to Markétka: „Já se bojím. Tam jsou nějaký sítě.“ No nic, počká na koberci a zkusí to za chvíli ještě jednou. S jejím návratem se strhla „návratová vlna“. Vrací se Petruška: „Tam jsou nějaký hlasy a to se mně vůbec nelíbí.“ Vrací se i Anetka. Pavlík se rozplakal. Ale Klárka se neohroženě vydává na cestu. Stejně jako Janička, Marťa, Pepík i Romča. Na cestu se vydává trojice „strašpytlů“. Pavlík si raději zavírá oči, obě děvčata ho vedou. U koše popadnou jablko a honem pryč. Takže i naše trojka je už v cíli. Zbývá už jen Markétka s Vendulkou. Vydávají se na cestu spolu. Za chvíli už by měly být u cíle, a tak paní vychovatelka jde zkontrolovat všechny odvážné v cíli. Ve třídě je hlahol. Všichni si sdělují svoje zážitky. Ještě mají vytřeštěné oči a rudé tváře. Je na nich poznat, že prožili něco hrůzostrašného. Ale kde je Vendulka s Markétkou? Že by zabloudily? Paní vychovatelka je jde hledat. Prochází všechna patra i všechny místnosti. Kde jen mohou být? Aha, tady jsou! Vyděsil je hlas ze záhrobí, a tak místo aby doběhly do cíle za ostatními, vrátily se zpět do prázdné třídy.

A už se vracejí i ostatní. Živě diskutují a brebentí. Hádají, kdo to tam mluvil a vydával ty strašlivé zvuky. Všichni už jsou zase hrdinové: „Já jsem se vůbec nebál.“ „Já taky ne.“ „To byla sranda.“ Znovu by to ale zkusil málokdo.

Rodiče už si přicházejí vyzvednout svoje malé hrdiny. Děti jim sdělují své zážitky a s pocitem bezpečí odcházejí domů.

Děti, dobrou noc a ať se Vám něco pěkného zdá.

Kateřina Šimkovská, vychovatelka ŠD

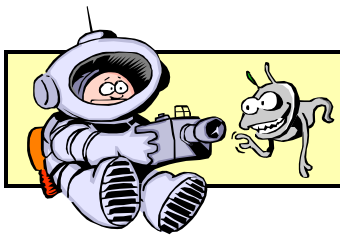

ZÁHADY A MYSTERIA

SNĚŽNÝ MUŽ - YETTI

Všechno začalo v roce 1921, kdy účastníci první britské výpravy na Mount Everest vyfotografovali na sněhu stopy, které zanechalo nějaké neznámé, ohromné, člověku podobné zvíře. Překvapený svět tak poprvé uslyšelo o Yettim - sněžném muži. Přes nákladná a vytrvalá pátrání se však dodnes nepodařilo stanout neznámému muži tváří v tvář. Obyvatelé Himálají – Šerpové – tvrdí, že je tomu tak proto, že Yetti záměrně uniká z míst, kde dochází k vědeckým výpravám, neboť nesnáší pach bílého člověka, dým a rámus.

Přesto však stále trvá hledání, do Himálají odcházejí stále nové a nové výpravy v naději, že konečně to bude ona, která bude mít štěstí.

O „sněžném muži“ snad slyšel už každý. Ale zdá se, že neexistuje… V některých oblastech Sibiře vyprávějí lidé o „lesním muži“, který údajně měl navštěvovat jejich osady. Jedno ze starých vyprávění dokládá, že se mezi plemeny žijícími nad řekami Pečora a Pižma objevil jakýsi tvor - ani člověk, ani zvíře. Podle svědectví „byl velký jako dobrá sosna, tvář mu obrůstala černou srstí a krví podlité oči divoce hleděly zpod hustého obočí. Byl zahalen do kůže z medvěda, jehož sám zabil.

Toto vyprávění zaznamenal v roce 1972 ruský geolog Vladimír Puškajev. Zároveň se dozvěděl, že se tito „lesní muži“ občas objevují u lidských obydlí. Zaujat vyprávěním se rozhodl touto otázkou hlouběji zabývat. Osud mu zjevně přál. Už po několika týdnech hledání narazil na člověka, který se kdysi přímo setkal s „lesním mužem“. Jefim Ivanovič Bulygin, Rus, účastník druhé světové války, žil mnoho let ve vesnici Ust-Ciem. A toto jsou jeho slova:

„Stalo se to v roce 1920. Měl jsem patnáct let. Sušili jsme seno u říčky Cilma nějakých patnáct kilometrů od naší vesnice… Já, šest jiných lidí a dva dospělí. Právě jsme ho dávali do kupek, když se na druhé straně řeky asi 300 metrů od nás objevily dvě podivné postavy. Jedna menší, černá, druhá měla asi dva metry a byla porostlá šedou srstí. Tvorové byli podobní lidem, ale nějak instinktivně jsme cítili, že nejde o lidi… S vidlemi v rukou jsme doslova zdřevěněli. Ta divná stvoření se honila okolo ohromné vrby a vůbec nám nevěnovala pozor-

nost. Zřejmě si hrála… Menší honilo většího, přitom vydávala podivné pištivé zvuky. Trvalo to několik minut, potom se pustila po řece. Za chvíli nám postavy zmizely z očí…

Teprve potom jsme se vzpamatovali. Sám dnes nevím, zda ze strachu, nebo z překvapení jsme se rozběhli k blízkému dřevěnému domku, kde jsme měli loveckou pušku. S puškou jsme naskočili do loďky a rychle přeplavali na druhý břeh. Tato podivná zvířata tam zanechala výrazné stopy. Dobře jsem si je prohlédl. Zejména tu větší. V měkké půdě byla širší než u člověka ve válenkách. Nejvíc mě překvapilo to, že ta obrovská tlapa měla šest prstů!“

V. Puškarjev zaznamenal podobných vyprávění mnoho. Ve všech okolních vesnicích se vždy našel někdo, kdo toto tajemné stvoření viděl na vlastní oči. K nejpodivnějších patřilo setkání ze srpna 1956 u říčky Aj-jo-va, kde na tato stvoření narazili rybáři. Byla vysoká, zcela zarostlá, vydávala hlasité, pronikavé pokřiky. Zmizela stejně náhle, jako se objevila.

V roce 1975 se Puškarjev vydal na geologický průzkum k dolnímu toku řeky Ob. Jeho průvodcem byl Luka Vasiljevič Tinzjanov, člověk, na něhož bylo stoprocentní spolehnutí i v nejsložitějších situacích. Ukázalo se, že i on prožil setkání s „lesním mužem“.

„V srpnu 1961, takhle navečer, jsem se vydal na Jeraskogurtu do Vasjakova nad Obem. Byli se mnou dva psi, kteří mi šli zpočátku u nohy. Náhle se – jako kdyby něco zvětřili – vrhli s hlasitým štěkotem do křoví. Po chvíli přitáhli se zježenou srstí, zanedlouho opět zmizeli v houští. Po několika sekundách přiběhli a bázlivě se mi schoulili k nohám. Byl jsem velice překvapen. Takové chování jsem u loveckých psů nikdy neviděl. A tu jsem je spatřil… Z lesa vyšly dvě postavy vysoké určitě přes dva metry. Srdce mi vyskočilo až do krku. Jejich oči svítily jako baterky a žhnuly navíc takovým podivným červeným světlem. Šly přímo ke mně. Utéci jsem už neměl kam, nohy mi navíc jakoby přirostly k zemi. Příchozí byli pokryti krátkou hustou srstí. Čelisti měli vysunuty daleko dopředu, jejich ruce byly o mnoho delší než u člověka a rychle jimi gestikulovali. Jejich chůze byla poněkud těžkopádná, ale podobná lidské. Prošli kolem mne, vůbec mi nevěnovali ani nejmenší pozornost. Když zmizeli za stromy, moji psi utekli zpátky do vsi…“

Na otázku geologa, kdo mohli být ti dva příchozí, starý myslivec řekl: „Utech-ehti-agen, lesní lidé. Viděl jsem je v životě už čtyřikrát. Dvakrát před válkou a dvakrát před patnácti lety… U řeky Ob a říček Synia a Vojkar zahlédli místní obyvatelé mnohokrát „lesní lidi“, ale ne vždy se jim o tom chce vyprávět a zvlášť už ne příchozím z města.“

Puškarjev se v městečku Salechard seznámil s penzionovanou učitelkou, která svoje mladá léta a všechny síly věnovala boji s analfabetismem v tomto kraji. Marfa Jefimovičovna Seňkina, absolventka vysoké pedagogické školy, osoba nejen vzdělaná, ale také pragmatická, jíž lze těžko obviňovat z papouškování místních báchorek, geologovi vyprávěla příhodu, k níž došlo před několika desítkami let.

„Učila jsem tehdy v jedné vesničce nad Obem. Nesmírně mě zaujala vyprávění sousedů o divných tvorech navštěvujících občas lidské osady. Stalo se to v pozdním podzimu. Obvykle klidní psi najednou jako by se jedné noci zbláznili. Vyváděli tak, že nebylo možné zamhouřit oko! Po probdělé noci jsem se zeptala správce školy, co se to dělo. Rozhlédl se nejdříve a pak velice neklidně, jako by se bál, že ho někdo poslouchá, zašeptal: „To…ziemlemer.“

„Kdo? Nerozuměla jsem.“.„Ukážu ti. Uvidíš, příští noc… Jenom si pamatuj, zakryj si oči prsty rukou, dívej se skrz ně…“

O půlnoci jsme vyšli z domu. Na obloze svítil měsíc, velký a rudý. Psi byli zatím zticha, žádný ani neštěknul. V úplné tichosti jsme stáli asi jednu hodinu, než začal znovu psí koncert!

Starý mě chytil za ruku. „Vidíš?!“

„Nevěřila jsem vlastním očím, ale skutečně to byla pravda! Opravdoví ‚lesní lidé’. Hleděli přímo na nás!“

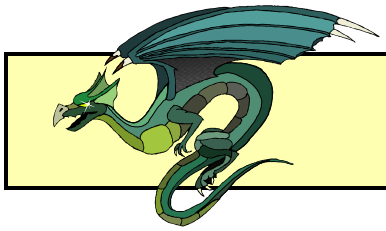

POSLEDNÍ DRACI

ČTEME NA POKRAČOVÁNÍ Z KNIHY PANA UČITELE SMĚKALA

Chceme-li porozumět situaci, která se tehdy vytvořila, musíme se vrátit ještě asi o 25 miliónů let zpět do druhé poloviny permu v prvohorách. Tehdy dominovali živočišné říši terapsidi - tvorové připomínající v mnoha ohledech jak vnějším vzhledem, tak i stavbou kostry savce. Úspěšně vytlačili pelycosaury, skupinu savcovitých plazů, z níž se vyvinuli, a zdálo se, že jejich dalšímu rozvoji nestojí nic v cestě. Byli teplokrevní, což byla obrovská výhoda proti studenokrevným plazům. Tehdy mnohem pokročilejší terapsidi opanovali suchozemský svět. Například jihoafrický Moschops capensis, mohutný plaz s krátkým ocasem, měřil 3 metry. Zhruba stejně dlouzí byli příslušníci skupiny dinocephalů. Vývoj terapsidů však pokračoval dál. Ve skupině dicynodontů vytvořili sice menší, ale progresivnější formy, které ve svrchním permu dinocephaly nahradily. Některé druhy terapsidů ztratily původní plazí vybočené postavení končetin a získaly postoj přímý s končetinami postavenými kolmo k tělu.

Vyvinuly se i dravé formy. Ve svrchním permu dosáhly svého největšího rozkvětu i největších velikostí. V jižní Africe lovil šavlozubý trochosaurus velikosti vlka. Z Ruska je známa obrovská inostrancevia dosahující délky 4,5 m. Pohybovala se rychle na štíhlých vzpřímených nohou, byla teplokrevná a pokryta srstí, měla obrovskou hlavu s tlamou plnou ostrých zubů a značně krátký ocas. Připomínala šavlozubého tygra.

Terapsidi byli zcela odlišnými typy než plazi. Byli rychlí, mrštní, teplokrevní. Šířili se svrchním permem jako lavina. Terapsidi byli opravdu zcela mimořádnou skupinou zvířat, a tak se skutečně ve spodním triasu zdálo, že budoucnost patří terapsidům - v té době nejdokonalejším živočichům na povrchu zemském. A přesto jim od svrchního permu vyrůstal zprvu nenápadný a skromný, ale již ve středním triasu rychle se rozvíjející konkurent. Byli to tekodonti, kteří se rovněž odštěpili od třídy plazů. Většině z nich se též podařilo dosáhnout teplokrevnosti, menší část zůstala studenokrevnými. Dědictví studenokrevnosti si přinesli i krokodýlové, kteří se od tekodontů později odštěpili.

Tekodonti byli od počátku vývoje jinou skupinou s jinými možnostmi a schopnostmi. Přišli na scénu s velkým časovým zpožděním 70 miliónů let naplnění dravostí a dynamikou. Byli velmi přizpůsobiví a místo toho, aby jim časté změny klimatu v době triasu vadily, využívaly jich k rozšíření své druhové bohatosti. Postupovali dobýt svět. Tekodonti jako skupina měli různorodé preference, což jim umožnilo rozšířit se do všech dostupných ekologických úrovní. Překonali terapsidy, opanovali

vodní prostředí a ovládli obojživelný, pozemní i stromový způsob života. Rychle dosáhli velikostí, v nichž jim terapsidi nemohli konkurovat. Hrozivý dravý erythrosuchus ze spodního triasu s lebkou 1 m dlouhou dosahoval délky 5 m a několik jiných dravých tekodontů s ním mohlo ve velikosti směle soupeřit. Tekodonti své formy stále zdokonalovali, Vodní prostředí napřed opanovali krokodýlům podobní phytosauři, kteří odvozují svůj původ od tekodontů. Později však byli phytosauři vytlačeni další vlnou tekodontů, a to krokodýly a koncem triasu vymřeli. Dodnes zůstává tajemstvím, proč se tak stalo.

Dnešní velké šelmy jsou ve srovnání se šelmami druhohor učiněná neviňátka.

Phytosauři byli dokonale přizpůsobeni vodnímu živlu a dosahovali výrazných velikostí. Příslušníci skupiny, která je nahradila, napodobili jejich vzhled i způsob života. Úspěšnost tohoto modelu dokazuje to, že krokodýli existují na naší planetě už více než 230 miliónu let a dosud je z jejich království nikdo nedokázal vypudit. Proč však svou pozici nedokázali obhájit phytosauři, je záhadou. Snad měli nějakou nám neznámou slabinu, které krokodýli v bezohledném konkurenčním boji dokázali využít.

Dříve, než mohli tekodonti a terapsidi svést rozhodující bitvu o nadvládu nad planetou, oddělila se od terapsidů odnož savců a od tekodontů dinosauři. Zástupci těchto skupin byli malí a zprvu se zdálo, že do boje o nadvládu nemohou zasáhnout. Ale to bylo jenom zdání. Karty byly rozdány a začala hra ve čtyřech o budoucnost života na planetě, pekelný mariáš trvající 20 miliónů let. Zkušení a ostřílení bojovníci terapsidi, disponující mnoha moderními adaptacemi, dosavadní páni Země, kterou spolu s pelykosaury ovládali po dobu 70 milionů let, první teplokrevní živočichové v historii, se svého postavení nechtěli vzdát. Pak to byli tekodonti, podstatně mladší partneři, avšak nesmírně schopní, přizpůsobiví a dynamičtí. Následovali dva malí, drobní, snadno přehlédnutelní zelenáči, sotva zrození, stejně staří, dosud nevyvinutí, lehce zranitelní - savci a dinosauři. Hra trvající 20 miliónu let mohla začít.

ŠKOLNÍ KNIHOVNA

NOVINKY V ŽÁKOVSKÉ KNIHOVNĚ

Počítačové multimediální encyklopedie

- Encyklopedie přírody
- Encyklopedie vesmíru
- Lidské tělo

Knižní novinky

- Savci – encyklopedie
- J. Foglar Poklad Černého delfína
- J. Foglar Závod o modřínový srub
- L. Lanzová Lucky Luk (I, II)
- R. Rolland Dobrý člověk ještě žije

BLEŠÍ TRH

PRODÁM – KOUPÍM – VYMĚNÍM – PŮJČÍM – DARUJI - SHÁNÍM

" **Prodám** visací zámek se šesti klíči. Cena dohodou. Ondřej Janů 6. A

" **Prodám** přívěšek na klíče. Značky BMW a NISSAN. Cena dohodou. Ondřej Janů 6. A

" **Koupím** elektrické dráty, vypínače, držáky na žárovky, žárovky. Vše do 12 V. Cena dohodou. Ondřej Janů 6. A

Sháníte něco, nebo byste něco rádi prodali? Využijte Bleší trh!

KRÁSNÉ VÁNOCE A HODNĚ ÚSPĚCHŮ V NOVÉM ROCE PŘEJE REDAKČNÍ RADA

PUCLÍK

Školní časopis 1. základní školy v Novém Městě na Moravě – číslo 2 – prosinec 1999

Vydává 1. základní škola v Novém Městě na Moravě, Vratislavovo náměstí 124 výhradně pro vnitřní potřebu.

Redakční rada: Zdeněk Havlík, Mgr. Petr Smékal, Jana Vlčková, Jana Pacalová, Jana Michalová, Nela Sattlerová, Michaela Niesnerová, Marie Buřvalová

Číslo 2 vyšlo 17. 12. 1999 v nákladu 25 výtisků